

De elementen: grond

Na een flink aantal minder bekende leden van bekende geslachten komen in de serie De Wereldbol nu de elementen aan bod. Peter Knippels behandelt de komende periode niet alleen water, aarde en vuur, maar neemt ook andere facetten mee als temperatuur, licht en voortplanting. Dit keer het element grond.

Tekst en foto's: Peter Knippels

Grond is één van mijn favoriete discussieonderwerpen! Ik heb in het verleden vetplanten gekweekt. Je hoefde bij bijeenkomsten met liefhebbers het woord 'grond' maar te noemen en dit gaf voldoende aanleiding tot een fikse discussie met even zoveel meningen als mensen. Bij bloembollen is het niet anders. Daar ik het merendeel van mijn bolgewassen in potten teel, kan ik de grondsamenstelling zelf bepalen. Daar wil ik iets over zeggen, maar ook over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het telen in de volle grond.

DOLERIETKLEI

Kweken start voor mij altijd bij de natuurlij-

Bulbinella nutans bij Papkuilsfontein

ke groeiplaats van de planten. Over de gehele wereld groeien bloembollen in een grote verscheidenheid aan grondsoorten. Een groot aantal soorten komt in een beperkt gebied met veelal één grondsoort voor. Het mooiste voorbeeld hiervan, naar mijn bescheiden mening, is te vinden rond Nieuwoudtville in Zuid-Afrika. In de omgeving van dit plaatsje komen verschillende grondsoorten voor, uiteenlopend van zand tot klei. Zo'n 20 kilometer ten zuiden van het plaatsje ligt Papskuilfontein, een farm die grenst aan de Oorlogskloof. De grondsoort is zand met een zeer dunne humuslaag. Eén van de planten die hier groeit is de geelbloeiende *Bulbinella nutans*. Dit soort groeit op verschillende plaatsen rond Nieuwoudtville in vergelijkbare gronden. Zo'n 15 kilometer naar het noorden groeit de oranje bloeiende *Bulbinella latifolia* var. *doleritica*. Deze planten groeien alleen in dolerietklei en kennen dus een klein verspreidingsgebied. Andere bolgewassen die in deze klei groeien zijn *Hesperantha vaginata*,

Boophone haemanthoides en *Brunsvigia bosmaniae*. Kenmerkend voor deze laatste twee is dat de bollen een lange nek bezitten en de bollen zelf diep in de grond, op 40-50 cm diepte, zitten. Probeer dit maar eens na te bootsen. Dat is niet te doen.

PUUR ZAND

Onder andere *Arum*, *Iris* en *Muscari* soorten groeien in Klein-Azië in rotsige zandbodems. Ik kweek de planten van deze geslachten voornamelijk in potten om hierin de natuur na te bootsen. De laatste jaren meng ik meer en meer grof zand en fijn grind (8-15 mm) door commerciële potgrond. Nu zit ik op een verhouding van gelijke delen zand, grind en potgrond. De bovenkant dek ik af met een laag grind. Je kan nog een stap verder gaan met zand. Dat heb ik gezien bij Janus Ruksans in Letland. Janus kweekt het grootste deel van zijn bolgewassen in hoge tunnelkassen in kweekbakken en in potten. Janus kweekt een deel van de planten in puur grof zand. Toen ik Janus vroeg naar het waarom was zijn antwoord 'zo groeien ze in de natuur ook'. De planten groeiden en bloeiden voorspoedig. Wat ik niet in potten kweek, staat in de volle grond. In het boek *Buried Treasures* van Janus Ruksans had ik eerder gelezen dat hij in bepaalde situaties in de plantveur een laag grond zand legt. Dit bracht mij op het idee om dit ook eens uit te proberen. De reden was voor mij tweeledig. Op de eerste plaats vanwege vocht. Ik heb ieder jaar uitval door weggrotende bollen. Met het zand geef je de bollen droge voeten, daar zand minder water vasthoudt dan de grond in mijn tuin. Daarnaast zijn de kleine bollen makkelijker te rooien, althans te zoeken. De zoektocht blijft beperkt tot de zandlaag. Het eerste jaar was succesvol en ik ga verder met deze aanpak. Wat je ook doet, is de natuur een stuk nabootsen.

De bollenkweekkas van Janis Ruksans